

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
-AUTORITETI I KONKURRENCËS-
KOMISIONI I KONKURRENCËS

V E N D I M
Nr. 247, Datë 09.10.2012

**“Për
disa rekomandime ndaj Autoritetit të Mbikëqyrjes Financiare në tregun e sigurimit
të detyrueshëm motorik ndaj palëve të treta (MTPL)”**,

Komisioni i Konkurrencës me pjesëmarrjen e:

•	Lindita	MILO (LATI)	Kryetar
•	Rezana	KONOMI	Zv. Kryetar
•	Servete	GRUDA	Anëtar
•	Koço	BROKA	Anëtar
•	Iva	ZAJMI	Anëtar

Në mbledhjet e tij të datës 04.10.2012 dhe 09.10..2012, trajtoi çështjen me:

Objekt: Ekzistenca ose jo e marrëveshjes së ndaluar për fiksimin e çmimit në tregun e sigurimit të detyrueshëm motorik ndaj palëve të treta (MTPL).

Baza ligjore: Ligji Nr. 9121, datë 28.7.2003 “Për mbrojtjen e konkurrencës”, neni 24, shkronja d, dhe neni 26.; Ligji Nr. 8485 datë 11. 11. 1999; “Kodi i procedurave administrative”

Komisioni i Konkurrencës pas shqyrtimit të:

- Raportit të hetimit të thelluar në tregun e sigurimit të detyrueshëm motorik ndaj palëve të treta (MTPL), të paraqitur nga Sekretariati i Autoritetit të Konkurrencës dhe Relacionit të Sekretares së Përgjithshme;
- Diskutimeve të trajtuara në tryezën e rrumbullakët me Autortetin e Mbikqyrjes Financiare, datë 24.09.2012.

VËREN SE :

1. Komisioni i Konkurrencës me anë të Vendimit Nr. 222, datë 11.04.2012, “Për hapjen e procedurës së hetimit të thelluar në tregun e sigurimit të detyrueshëm

motorik ndaj palëve të treta (MTPL)”, vendosi hapjen e hetimit të thelluar në këtë treg për periudhën kohore nga 01.01.2011 deri në 30.04.2012.

2. Produkti i sigurimit të detyrueshëm në sektorin e transportit (MTPL e brendshme) është një kontratë e lidhur midis siguruesit (Shoqëritë e Sigurimit) dhe pronarit të mjetit motorik, i cili pranon kushtet e siguruesit. Kushtet e sigurimit janë pjesë e pandashme e kontratës së sigurimit, të cilat miratohen nga AMF-ja. Ky produkt hyn në klasën e sigurimeve të detyrueshme dhe është unik në llojin e vet, pra nuk ka zëvendësues.
3. Primi i shitjes (çmimi përfundimtar) së policës së sigurimit mbetet faktori përcaktues për zëvendësueshmërinë nga ana e kërkesës në rastin e produktit MTPL e brendshme, produkt i cili është i detyrueshëm për përdoruesit e mjeteve motorrike.
4. AMF-ja miraton rregullat për përcaktimin e kushteve të përgjithshme të sigurimit të detyrueshëm dhe nivelin e rezervave teknike dhe provigjoneve. Shoqëria e sigurimit përcakton vetë tarifat e primit të sigurimit, sipas kushteve të tregut, dhe fillon t’i zbatojë ato, pasi njofton zyrtarisht AMF-në. Kur AMF-ja vëren se kushtet e përgjithshme të sigurimit nuk janë në përputhje me ligjin dhe aktet nënligjore, miraton vendime, të cilat trajtojnë mënyrën, sipas së cilës shoqëria e sigurimit duhet t’i përputhë ato.
5. Me ndryshimet e ndodhura në nenin 10 të Ligjit “Për sigurimin e detyrueshëm në sektorin e transportit”, kompetencën për miratimin e primit të sigurimit të detyrueshëm, e kanë vetë shoqërive të sigurimit, të cilat kishin vetëm detyrimin për ta njoftuar paraprakisht AMF-në për tarifën që do të aplikonin.
6. Por në zbatimin praktik, me Vendimin e Bordit Nr.111, datë 28.07.2011(pra pas miratimit të Ligjit Nr. 10455, datë 21.07.2011 “Për disa ndryshime në Ligjin Nr.10076), AMF-ja ka miratuar tabelën e primit të rrezikut për llogaritjen e nivelit të provigjoneve të sigurimit të detyrueshëm të përgjegjesisë së pronarit të mjetit motorrik për dëmet që u shkaktohen palëve të treta nga përdorimi i këtij mjeti. Këto tabela janë të hartuara nga Shoqata e Aktuarëve ku vihet re një bashkëveprim mes konkurrentëve për të përcaktuar primin e rrezikut.
7. Në zbatim të nenit të mësipërm (neni 10) AMF-ja me Vendimin e Bordit Nr.110, datë 28.07.2011, miratoi Rregulloren “Për përcaktimin e nivelit të provigjoneve teknike të sigurimit të detyrueshëm në sektorin e transportit”, e cila shfuqizoi rregulloren e mëparshme Nr. 75, datë 28.08.2009, “Për primet e sigurimit të detyrueshëm në sektorin e transportit”.

8. Referuar nenit 1 të kësaj Rregulloreje, objekti i saj është përcaktimi i nivelit të provigjoneve teknike, përmbajtjes së bazës teknike të të dhënave, metodikave për përlllogaritjen e provigjoneve teknike të sigurimit të detyrueshëm në sektorin e transportit.
9. Referuar, nenit 4 të Rregullores së mësipërme, AMF-ja përcakton primin e rrezikut për produktet e sigurimit të detyrueshëm motorrik jo më pak se 1 (një) herë në vit, mbi bazën e të cilit llogaritet provigjoni teknik i primit të pafiturar.
10. Në zbatim të nenit 8 të Rregullores, Shoqëritë e sigurimit njoftojnë AMF-në 10 ditë përpara fillimit të zbatimit të tarifave të primeve të sigurimit të detyrueshëm në sektorin e transportit, së bashku me njoftimin depozitojnë dhe bazat teknike të përdorura, metodikën e përdorur për llogaritjen e primit të sigurimit për produktet e sigurimit të detyrueshëm, si dhe materiale mbështetëse.
11. Kur shoqëria e sigurimit zbaton tarifa të primit të sigurimit të detyrueshëm, më të ulëta se primi i rrezikut i përcaktuar nga tabelat e Autoritetit, ose të tilla që produkti rezulton me humbje, atëherë shoqëria duhet të depozitojë në AMF së bashku me tarifën dhe një plan biznesi, i cili ndër të tjera duhet të përmbajë mënyrën dhe kohën e kompensimit të humbjes.
12. Në pikën 3 të nenit 9 të Rregullores së mësipërme, është përcaktuar kushti që shoqëria e sigurimit mund të ndryshojë tarifën e primeve për sigurimin e detyrueshëm, por jo më shpesh se 1 (një) herë në 6 muaj.
13. Referuar pikës së mësipërme, pika 3 e nenit 9 të Rregullores “Për përcaktimin e nivelit të provigjoneve teknike të sigurimit të detyrueshëm në sektorin e transportit”, nuk është në një frymë me nenin 10 të Ligjit 10 076, datë 12.02.2009 “Për sigurimin e detyrueshëm në sektorin e transportit”, të ndryshuar, në bazë të të cilit është hartuar kjo rregullore. Sipas nenit 10 të këtij Ligji, shoqëria e sigurimit e përcakton vetë tarifën e primit të sigurimit sipas kushteve të tregut. Duke patur parasysh se kushtet e tregut ndryshojnë, në bazë të këtij neni çmimet janë të liberalizuara, shoqëria duhet të jetë e lirë që të ndërveprojë me çmime të ndryshme në çdo kohë, pra mos të ketë kufizime kohore për ndryshim çmimi.
14. Me anë të kësaj rregulloreje të nxjerrë nga ana e AMF kompanitë e sigurimit mund të kenë vetëm 2 çmime në harkun kohor të një viti, duke sjellë në këto kushte një ngurtësim dhe pamundësi të kompanive të sigurimit për të operuar në një treg konkurrencial, i cili ka në themelin e tij kërkesën dhe ofertën, që përcaktojnë edhe çmimin e produktit në treg. Në këto kushte, kur 8 kompani të sigurimeve të jo jetës nuk kanë fuqi mbi çmimin për një periudhë 6 mujore, çmimi i produktit MTPL e

brendshme nuk vendoset mbi bazën e kërkesës dhe ofertës, pra mekanizmi i tregut është i bllokuar duke mos lejuar konkurrencën midis kompanive ku çmimi në rastin e MTPL-së është edhe faktori përcaktues.

15. Dispozita e mësipërme e Rregullores, (pika 3 e nenit 9) ul fleksibilitetin e këtij tregu, për një periudhë 6 mujore pavarësisht kushteve të tregut të cilat mund të ndryshojnë vazhdimisht.
16. Ndërkohë në vendet e zhvilluara, primi i sigurimit të detyrueshëm të përgjegjësive ndaj palëve të treta përcaktohet në bazë të sistemit BONUS-MALUS. Vendosja e këtij sistemi i jep mundësi çdo kompanie që të aplikojë një prim shitje për produktin MTPL e brendshme mbi bazën e dëmeve të shkaktuara nga mbajtësi i policës, përvojës së drejtuesit të mjetit motorrik, moshës së drejtuesit të mjetit, fuqisë motorike, etj. Nga ana tjetër ky sistem i jep mundësi kompanisë që të jetë e lidhur në mënyrë direkte me mbajtësin e policës së sigurimit, i cili në rast aksidenti, pavarësisht në është fajtor apo jo, përfiton nga ana e kompanisë së tij dëmshpërblim për dëmet shëndetësore individuale.
17. Sistemi Bonus-Malus në thelbin e vet jo vetëm rrit konkurrencën duke i dhënë mundësi që kompania të ketë një çmim të diversifikuar për çdo klient dhe tregu të operojë në tërësinë e vet me çmime konkurrionale, por nga ana tjetër edhe penalizon drejtuesit e mjeteve që paraqesin rrezikshmëri të lartë në rrugë, duke ndikuar pozitivisht në uljen e numrit të aksidenteve.

PËR KËTO ARSYE:

Komisioni i Konkurrencës, bazuar në nenin 24, germa d) e f), nenin 70, pika 2, të Ligjit Nr. 9121, datë 28.07.2003 “Për mbrojtjen e konkurrencës”, i ndryshuar, me propozim të Sekretariatit,

V E N D O S I:

I. T’i rekomandojë Autoritetit të Mbikëqyrjes Financiare:

I.1. Ndryshimin e pikës 3, të nenit 9 të Rregullores Nr. 110, datë 28.07.2011 “Për përcaktimin e nivelit të provigjoneve teknike të sigurimit të detyrueshëm në sektorin e transportit”, duke ulur afatin minimal për ndryshimin e primit të sigurimit.

I.2. Implementimin në një kohë sa më të afërt të sistemit *bonus-malus*, i cili do të krijonte mundësi për një diversitet dhe aplikim të primeve të ndryshme për çdo policë sigurimi të detyrueshëm motorik, duke rritur në këtë mënyrë konkurrencën midis kompanive që operojnë në këtë treg.

I.3. Të shmangët bashkëveprimi i aktuarëve të kompanive të sigurimit me njëri tjetrin në procesin e përlogarritjeve të primeve të rrezikut dhe ky proces të realizohet nga AMF mbështetur në të dhënat e siguruara në mënyrë të pavarur nga shoqëritë e sigurimit.

Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

KOMISIONI I KONKURRENCES

Servete Gruda

(_____)
Anëtar

Koço Broka

(_____)
Anëtar

Iva ZAJMI

(_____)
Anëtar

Rezana Konomi

(_____)
Zv/Kryetar

Lindita Milo (Lati)

K R Y E T A R